

Vlaams
Parlement

vergadering **C211**
zittingsjaar 2015-2016

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening,
Energie en Dierenwelzijn

van 3 mei 2016

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Lydia Peeters aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over hoogbouw in Vlaanderen – 1983 (2015-2016)	3
VRAAG OM UITLEG van Hermes Sanctorum-Vandevoorde aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de werking van Recytyre – 1892 (2015-2016)	7
VRAAG OM UITLEG van Gwenny De Vroe aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het asbestafbouwbeleid in Vlaanderen – 1949 (2015-2016)	11
VRAAG OM UITLEG van Valerie Taeldeman aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de invoering van een lage-emissiezone en de houding van de Privacycommissie – 1952 (2015-2016)	
VRAAG OM UITLEG van Ludo Van Campenhout aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de opmerkingen van de Privacycommissie bij de toekomstige handhaving van lage-emissiezones (LEZ) – 1975 (2015-2016)	15
VRAAG OM UITLEG van Bart Caron aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over handhaving in poldergraslanden die buiten de verzamelaanvraag vallen – 1955 (2015-2016)	19
VRAAG OM UITLEG van Ingrid Pira aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over samenwerking met de provincies rond de Vlaamse klimaattop – 1956 (2015-2016)	23
VRAAG OM UITLEG van Bart Dochy aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de oprichting van het stookolietankfonds – 1974 (2015-2016)	25

VRAAG OM UITLEG van Lydia Peeters aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over hoogbouw in Vlaanderen – 1983 (2015-2016)**Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts****De voorzitter:** Mevrouw Peeters heeft het woord.

Lydia Peeters (Open Vld): Voorzitter, minister, collega's, Vlaanderen kent geen hoogbouwtraditie. Hoogbouw kan in een stedelijke setting nochtans een positieve bijdrage leveren aan de stad en het stedelijk leven zowel architectonisch, stedenbouwkundig, maar ook economisch en sociaal. Het gevaar ligt erin om te vervallen in al te negatieve stereotiepe beeldvorming. Dat is vaak het geval bij openbare onderzoeken.

Hoogbouw is geen probleem, maar wel als het op de verkeerde plek ligt. Daar zijn zeker een paar voorbeelden van te noemen. Hoogbouw kan ook positief zijn, maar zeker in historische stadskernen, willen beleidsmakers hoogbouw tout court uitsluiten, vaak onder druk van de bevolking of als gevolg van een openbaar onderzoek. Men verbant dan heel vaak de hoogbouw naar de rand.

Er zijn nochtans voldoende voorbeelden van waar hoogbouw een positieve stimulans kan zijn en waar hoogbouw kan samengaan met een historisch centrum. Ik verwijs bijvoorbeeld naar de Boekentoren of de Arteveldetoren te Gent, maar er zijn zeker nog meer voorbeelden.

Met het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen (BVR) in aantocht is het belangrijk om hier op voorhand voldoende aandacht aan te geven en hoogbouw niet a priori uit te sluiten. In het Vlaamse regeerakkoord valt te lezen: "Het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen geeft aan hoe we de waardevolle open ruimte maximaal vrijwaren, mogelijkheden creëren voor een kwalitatief woonaanbod en voldoende ruimte laten om te ondernemen. We voeren een stedenbeleid dat de stadsvlucht tegengaat als onderdeel van het ruimtelijk ontwikkelingsbeleid. Essentieel is het behoud en het vergroten van de leefbaarheid van de woonomgeving en het creëren van een sterke economische basis."

Minister, welke dichtheid stellen we momenteel vast in Vlaanderen en hoe verhoudt deze dichtheid zich ten aanzien van hoogbouw? Welke vaststellingen en conclusies kunt u trekken op vlak van kwalitatieve inrichting van de ruimtelijke ordening inzake hoogbouw?

Wat is uw visie over de relatie tussen hoogbouw en een kwalitatieve woonomgeving? Past dit in het kader van duurzame ruimtelijke ordening?

Hoe ziet u hoogbouw in relatie met de verstedelijkingsopgave en verdichting, waarbij hoogbouw, als vorm van intensief ruimtegebruik, centraal staat? Kunnen beide principes samengaan? Zo ja, hoe ziet u dit?

Hoe ziet u de toepassing van hoogbouw vanuit de ruimteopgave en functieverweving, waarbij hoogbouw evengoed als zuinig ruimtegebruik kan worden beschouwd?

Bekijkt u good practices inzake hoogbouw in het buitenland? Zeker in Nederland zijn er een aantal goede voorbeelden. Ziet u iets in ecologisch aangeklede wolkenkrabbers met groendaken en groenterrassen? Zijn er reeds vergelijkingen te maken met good practices in Vlaanderen? Welke criteria hanteert u voor deze good practices?

Op welke manier zal hieraan aandacht worden geschonken in het BRV?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega's, de woondichtheid in Vlaanderen bedraagt 477 inwoners per vierkante kilometer. Het zijn gegevens van 1 januari 2015. In België gaat het over 367 inwoners per vierkante kilometer. Vlaanderen kent dus een hoge bevolkingsdichtheid.

In verband met dichtheden en gebouwhoogte is er samen met de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO) een studie gemaakt. Er zijn een aantal gedetailleerde kaarten opgemaakt en een soort van kaartindicatoren. Het is een nogal technische toelichting met veel kaarten. Ik zal de studie mailen naar het secretariaat, zodat ze ook bij jullie terechtkomt.

Ik ben niet tegen hoogbouw in die zin dat we in het BVR – en het staat trouwens ook in het regeerakkoord – de schaarse open ruimte in Vlaanderen zo veel mogelijk willen vrijwaren. Dan moeten we rekenen op ruimtelijk rendement. Meer kunnen doen op een beperkte oppervlakte en hoogbouw kan daarin passen. Er zijn natuurlijk veel soorten hoogbouw. Er zijn mooie voorbeelden, maar er zijn ook minder goede voorbeelden. Het komt er dus op aan op de juiste plaats de juiste winst te boeken en er heel doordacht mee om te gaan. Het is een ontwikkelingsstrategie die moet passen in een ruimtelijke visie die binnen de strategische beleidsplanning zal moeten worden opgenomen. Je kunt er dus moeilijk generiek uitspraken over doen. Er zijn mooie voorbeelden, maar er zijn ook voorbeelden hoe het niet moet of beter kan.

Ontwikkelingen in het buitenland nemen we uiteraard mee. Zo is er de Tower of Biodiversity in Parijs. Het is een interessant voorbeeld van een 50 meter hoog gebouw dat bijdraagt aan het verhogen van de stedelijke biodiversiteit en de kwaliteit van de buurt. Er is ook een heel concreet project 'Groen in de bouw', dat onder meer met de Confederatie Bouw gebeurt en waar alle kennis wordt verzameld en verspreid rond groen in de bouw. Er is ook 'Groen in de stad'. Die twee trajecten willen we voor het einde van het jaar integreren in een totale visie, met acties op het terrein.

In het BRV staat dat ook hoogbouw kan passen in het ruimtelijke rendement. Dat moet natuurlijk op een kwalitatieve manier gebeuren. We gaan sterk uit van de lokale visie, uiteraard met de mogelijkheid tot toezicht.

Een en ander moet natuurlijk nog definitief in het BRV worden opgenomen. Het moet nog worden goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Het is voor mij nu niet mogelijk om daarop in detail in te gaan.

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Lydia Peeters (Open Vld): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik vind het alvast positief dat u er in de mate van het mogelijke optimaal rekening mee wilt houden.

De studie van VITO was mij niet zozeer bekend. Ik dank u alvast voor de toezegging dat we die kaartindicatoren ook kunnen krijgen.

We hebben kennisgenomen van het boek 'Cities for People', van een Deense architect. Hij stelt dat menselijke zintuigen onmiddellijk een klein beetje aversie hebben tegen hoogbouw. Maar als men naar dat ruimtelijke rendement wil gaan en tegelijkertijd wil zorgen voor die bijkomende woonkavels, dan denk ik dat hoogbouw daar vaak een perfect antwoord op is. Daarom kunnen we zeker de conclusies gebruiken uit de studie 'Slim Verdichten', die vorig jaar in samenspraak met de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSg) werd opgemaakt.

Ik zie de mensen van de Groenfractie kijken. Ik wil het hier niet hebben over een overdreven verharding. Dat moeten we net vermijden. Maar ik denk dat we de

verdichting door verder in de hoogte te gaan, zeker in optie moeten nemen. Alleen zo kan men garanderen dat er verdichting is, die overigens ook nodig is opdat er voldoende bouwkwavels zouden zijn.

Hebt u ook zicht op de verdichtingstrend van het voorbije jaar? Uw voorganger heeft in de vorige legislatuur duidelijk aangegeven dat hij wel wil werken aan een verdichtingstrend. U hebt de cijfers al opgegeven van het aantal inwoners per vierkante kilometer. Het zou ook interessant zijn om de verdichtingstrend van de voorbije vijf jaar te kennen. Is er een groei? Zo ja, is er dan een correlatie met eventuele hoogbouw?

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): In lijn met het regeerakkoord en de beleidsteksten die we inmiddels hebben gezien, denk ik dat inbreiding, verdichting en hoogbouw inderdaad een oplossing kunnen bieden voor een aantal problemen en een rol kunnen spelen in het kader van zuinig ruimtegebruik en ook in het kader van de klimaatproblematiek die ons zo bezig houdt.

Het lijkt mij belangrijk om steeds naar de ruimtelijke context te kijken. We moeten niet zeggen dat het voor heel Vlaanderen zus of zo moet of kan. Zeker wat hoogbouw betreft, moet men zeer gebiedsgericht werken en zeer goed rekening houden met de context waarin het eventueel kan of niet kan. Dat lijkt mij vooral belangrijk.

De voorzitter: De heer Tobback heeft het woord.

Bruno Tobback (sp.a): Voorzitter, voor de goede orde: ik hoor niet bij de Groenfractie. (*Opmerkingen van Hermes Sanctorum-Vandevoorde*)

Er zijn ergere dingen om mee te worden geassocieerd, dat is waar.

Ik verwelkom de hele discussie over verdichting en hoogbouw. Ik verwelkom vooral dat ze op dit ogenblik toch wel wat concreter begint te worden dan alle verklaringen die we daarover in de voorbije tien, vijftien, twintig jaar hebben gedaan. We weten al heel lang dat verdichting absoluut noodzakelijk is.

Ik maak we wel wat zorgen over de driestheid waarmee sommigen ertegenaan gaan. Ik heb soms het gevoel dat men verdichting en hoogbouw automatisch associeert met torenflats en wolkenkrabbers. Quod non. Wanneer we dat beeld zouden creëren, lijkt mij dat de beste manier om zeer snel weerstand te krijgen bij de bevolking, die in vele gevallen, behalve, zoals de heer Vandaele, blijkbaar aan de kust, allergisch is voor onsympathieke torenflats.

De nood om recepten, methoden, formules te vinden die verdichting en hoogbouw ook aantrekkelijk kunnen maken in plaats van een doemscenario, is zeer hoog. Ik wil ertoe oproepen om, zeker in de discussie over BRV, te zoeken naar formules die aantonen – en waardoor we ook zelf geloven – dat erin wonen niet alleen goed is voor de wereld, maar ook nog eens aangenaam en kwalitatief kan zijn. In het andere geval is het natuurlijk per definitie gedoemd om te mislukken. Dat is de grootste uitdaging waar we voor staan. Sp.a wil daar in ieder geval graag mee over nadenken, met Groen én met de andere fracties.

De voorzitter: Mevrouw Pira heeft het woord.

Ingrid Pira (Groen): Ook onze fractie wil ertoe oproepen om te kijken naar de kwaliteit van hoogbouw. We zullen het taboe allemaal naast ons moeten neerleggen. Ik wil ervoor pleiten om de nieuwste inzichten van de ruimtelijke planners mee te nemen. Zij hebben recepten tegen de anonimiteit die vaak gepaard gaat met hoogbouw, onveiligheid, brandgevaar enzovoort.

Ik wil er vooral toe oproepen – dat heb ik gelezen in het laatste document van Leo Van Broeck – om niet te vervallen in de zogenoemde zeedijkarchitectuur. Dit is als het ware een officiële benaming geworden. Het gaat over architectuur bekend van onze Belgische kust met een soort hoogbouw met dezelfde kroonlijsthoogte. Gebouwen met dezelfde kroonlijsthoogte staan niet alleen op de zeedijk. Die zijn ook alsmaar meer terug te vinden in winkelcentra. Volgens ruimtelijke-uitvoeringsplannen mag er een verdieping aan worden toegevoegd, en dan ontstaan muren van hoogbouw.

De nieuwste inzichten bij ruimtelijke planners gaan uit van het laten variëren van de kroonlijsthoogte. Hierdoor komt er een soort speelsheid in de architectuur, maar ook meer mogelijkheden voor bezonning. Ik doe dus een algemene oproep om in het nieuwe BRV bij hoogbouw rekening te houden met de nieuwste ruimtelijke inzichten, en niet te vervallen in de zeedijkarchitectuur.

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Tinne Rombouts (CD&V): De verdichting is al ruimschoots en vaak aan bod gekomen. Iedereen beoogt wel hetzelfde, maar het parlement en de minister staan voor de moeilijke uitdaging om kwaliteitsvol wonen en verdichten in een beleidslijn te gieten.

Ik ben het eens met collega Vandaele dat het niet gaat om een uniform beeld in Vlaanderen, maar dat de beslissing vaak plaatsafhankelijk is. Mevrouw Pira is voorstander van een norm met variatie. Ik vraag me echter af of kwaliteitsvol wonen in een norm of regel kan worden gegoten.

Elk lokaal bestuur is op zoek het invullen van kwaliteitsvol wonen, rekening houdend met de verdichtingsnorm. Is er inderdaad een trend van verdichting in Vlaanderen vast te stellen? Ik hoop dat, maar ben benieuwd naar cijfers in dit verband.

De uitdaging bij het BRV zit in de visie en de beleidsmatige invulling van kwaliteitsvol verdichten en wonen, daarbij de nodige flexibiliteit inbouwend, afhankelijk van de plaats en de bestaande toestand.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Ik ben al heel lang bezig met ruimtelijke ordening en stedenbouw. Hierover wordt ook al lang gediscussieerd. Op zeker ogenblik is politiek de uitdrukkelijke keuze gemaakt om afwegingen inzake kwaliteit en leefomgeving zo dicht mogelijk bij de burger te brengen, vooral op het lokaal niveau. We moeten dan ook deels rekenen op de lokale inschatting.

Er zijn boeken geschreven en talloze notulen van politieke discussies. Deze laatste laaien trouwens telkens fel op: wat is kwaliteit? Het is bijzonder moeilijk om van bovenaf, vanuit de politiek, een beslissing te dicteren. Volgens mij moet men elk geval apart bekijken. Lokaal kan men de beste inschatting maken, maar uiteraard moeten die beslissingen kaderen in een visie: vandaar de gemeentelijke ruimtelijke structuurplannen.

Nu al beschikken de lokale besturen over heel wat instrumenten waarmee ze variatie kunnen brengen in de kroonlijsthoogte. Ik verwijs in dit verband naar het Gabarietenplan, dat ik lang geleden, toen ik schepen van Ruimtelijke Ordening was, in mijn gemeente heb ingevoerd. Het systeem met hogere en lagere kroonlijsten werkt perfect en is afdwingbaar. Een lokaal bestuur kan dus heel veel doen op dit vlak. Het is al te gemakkelijk te beweren dat alles op een hoger niveau moet worden geregeld.

In het BRV zullen we de principes van de verdichting verankeren, evenals goede voorbeelden geven. In het beleidsplan wordt, als dit politiek wordt gevalideerd,

ook een groennorm opgenomen. Bij elke ontwikkeling zal daardoor verplicht een aandeel groen moeten worden gerealiseerd, wat een effectieve verdichting inhoudt. Instrumenten, zoals de Codex Ruimtelijke Ordening, zullen worden aangepast en kapstokken bieden.

Collega Peeters vraagt naar de trend van de voorbije vijf jaar. Ik heb die gegevens niet bij me, maar als die ter beschikking zijn, zal ik ze graag bezorgen.

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Lydia Peeters (Open Vld): Iedereen is pro verdichting. Dat hoor ik graag, maar wij willen ook een lans breken voor de hoogbouw. Uiteraard moet die passen in de ruimtelijke context en vanuit lokaal oogpunt mogelijk zijn. Vaak merken we evenwel aversie tegen dit soort bouwwerken.

Verankering in het structuurplan is niet altijd te voorzien. Ik geef een voorbeeld. Voor de ontwikkeling van een bouwproject met zes à zeven bouwlagen zijn er geen beperkingen opgenomen in de codex, maar vaak wordt via allerlei administraties geprobeerd dat lokaal niet toe te staan. Als we toch pleiten voor ruimtelijke context en lokale inschatting, dan moet dit ook mee worden opgenomen.

De suggesties, zoals een groennorm in het BRV, beschouw ik als positief. Het niet van bovenaf opleggen en het niet verplichten noch verbieden, vind ik een goede suggestie. Hier kan opnieuw de lokale autonomie spelen.

Willen we een ruimtelijk rendement nastreven, dan moeten we ook optimaal gebruikmaken van middelhoge en hoge gebouwen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Hermes Sanctorum-Vandevoorde aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de werking van Recytyre – 1892 (2015-2016)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

Hermes Sanctorum-Vandevoorde (Groen): Ik zou graag, wat mij betreft, een vreemd verhaal willen brengen in deze commissie. Het gaat over Recytyre. We kennen allemaal de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid. Er zijn verschillende beheerorganismen, zoals Recupel voor de elektronische apparaten, of Bebat voor de batterijen. Voor de afvalbanden is dat Recytyre. Niemand in deze commissie zal iets hebben tegen de principes van die uitgebreide producentenverantwoordelijkheid. De producent is mee verantwoordelijk voor de inzameling en de verwerking van zijn afval. Dat principe is natuurlijk prima, maar blijkbaar verloopt toch niet alles zoals het hoort.

Ik wil eerst verwijzen naar FEBEM, de Federatie van Bedrijven voor Milieubeheer, die toch bijzonder kritisch is. Ze is diplomatisch, maar ze is ook kritisch. Ik citeer even vanuit haar website. "FEBEM is niet gelukkig met de huidige organisatie inzake het beheer van afvalbanden. Vooral het feit dat operatoren de banden gratis moeten ophalen en slechts door één organisatie betaald worden (Recytyre) is duidelijk niet gezond. Ook de samenwerking met Recytyre verloopt heel stroef. Quo vadis?", zo luidt de aanhef.

Wat verder zegt FEBEM: "OVAM zal ook met Recytyre en anderen dit gesprek hebben om de komende maanden te komen tot voorstellen voor een nieuw systeem.

Ondertussen zullen we het bestaande systeem nog wat moeten verdragen” – dat klinkt bijzonder kritisch – “hopelijk wel met minder technische IT problemen en meer respect van Recytyre voor de operatoren en FEBEM als belangrijke partner.” Dat is nog diplomatisch gesteld, maar toch zeer kritisch vanuit de Federatie van Bedrijven voor Milieubeheer.

Dan wordt het misschien wat minder diplomatisch, maar misschien meer vanuit het hart. De betrokken bedrijven zijn zeer kritisch. Ik denk dat verschillende parlementsleden mails hebben ontvangen van bedrijfsleiders uit die sector. Er zijn enkele bedrijven die actief zijn, ook binnen het hergebruik van afvalbanden en loopvlakvernieuwing, waar we natuurlijk allemaal achter staan, want dat is volwaardige recyclage. Die bedrijven weigeren zich in te schrijven in de huidige werkwijze wegens de monopoliepositie waarbij ze zich bijzonder slecht voelen. Het wordt hun soms heel moeilijk gemaakt. Ze zeggen letterlijk dat er sprake is van administratieve pesterijen. Ze dreigen ook gewoonweg koudweg buiten de markt te worden gezet. Er zijn zelfs bedrijven die zeggen dat ze voor een collectief ontslag staan. Een bepaald bedrijf zou vanaf 1 juli worden stopgezet.

Bovendien zet Recytyre hoofdzakelijk in op de vermaling van de afvalbanden tot granulaten, wat een uitweg is voor die afvalbanden. Het betreft het energetisch valoriseren van afvalbanden voor onder andere de cementindustrie. Dat is inderdaad een brandstof, maar dat is geen hoogwaardige recyclage. Een aantal van die bedrijven zeggen dat het allemaal veel beter kan. Ik herinner me dat u destijds hoog opliep met Braungart en het cradle-to-cradleprincipe. In zijn boek staan de principes van upcycling en downcycling beschreven. Het gebruik van granulaat voor de cementindustrie is nu eens een voorbeeld van vergaande downcycling, want het is eigenlijk een grondstof om te verbranden, terwijl als je de banden volwaardig recycleert, door loopvlakvernieuwing, je op gelijke hoogte zit. Dat is een hoogwaardige vorm van recyclage.

Mijn vragen zijn de volgende: in welke mate kan Recytyre zich nog beroepen op de milieubeleidsovereenkomst (MBO) die op 31 december 2015 afliep? De MBO is immers afgelopen. We zijn intussen 2016. Wat is nu eigenlijk het wettelijk kader waarbinnen Recytyre functioneert?

Is het addendum aan de overeenkomst uiteindelijk afgerond en getekend geraakt? Wat is het statuut van dit addendum, gezien het juridische vacuüm dat vandaag bestaat, aangezien het MBO technisch gezien niet meer bestaat?

Wat is op dit moment de wettelijke basis voor de monopoliepositie die Recytyre zich aanmeet? Bent u op de hoogte van de duidelijke wrevel die bestaat tussen FEBEM en Recytyre? Bent u op de hoogte van de situatie van de bedrijven die zich niet wensen in te schrijven in het beleid van Recytyre? Het betreft de dertien bedrijven die dat niet wensen te tekenen omdat het regelrecht ingaat tegen wat zij willen doen met hun bedrijf. Ze zeggen dat het hun onmogelijk wordt gemaakt om te recyclen. Wat zult u doen om de bedrijven die volop willen inzetten op hergebruik en loopvlakvernieuwing, te ondersteunen?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega Sanctorum, u zegt terecht dat de milieubeleidsovereenkomst voor de aanvaardingsplicht van de afvalbanden afgelopen is op 31 december 2015. Er is nog geen nieuwe MBO afvalbanden. Dat komt onder meer omdat er een grondige evaluatie is van die MBO en er ook een studie is besteld door de OVAM bij Ernst & Young over de rol van de beheersorganismen in de afvalmarkt en een grondige evaluatie van de aanvaardingsplicht als beleidsinstrument. Dat heeft er inderdaad voor gezorgd dat de MBO er nog niet is. Is er nu een vacuüm? Neen, de bestaande MBO loopt verder.

Het addendum aan de overeenkomst is al twee jaar bekend in de sector. Het addendum maakt integraal deel uit van het contract tussen Recytyre en de inzamelaars. Het voert een wijziging in van de vergoedingen voor de inzamelaars en er wordt, heel vrijblijvend, aan de inzamelaars de mogelijkheid geboden om ingezamelde afvalbanden over te dragen aan Recytyre. De OVAM keurde het addendum goed op 5 mei 2015. Het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest heeft dat pas goedgekeurd op 25 februari 2016. Recytyre kon dus pas daarna overgaan tot implementatie, vanaf 1 juli 2016 dus.

70 procent van de operatoren heeft het addendum inmiddels getekend. De andere 30 procent heeft het addendum nog niet getekend en ontving een opzeg van hun overeenkomst.

Conform artikel 3.1.1 van het Vlaams reglement betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen (VLAREMA) geldt voor afvalbanden een uitgebreide producentenverantwoordelijkheid. Deze wordt ingevuld door middel van een aanvaardingsplicht. VLAREMA bepaalt ook dat de wijze waarop aan die aanvaardingsplicht wordt voldaan, moet worden bepaald in ofwel een individueel afvalbeheerplan ofwel een MBO. Dat staat dan ook in het decreet vermeld. De producenten en invoerders van banden hebben dus gekozen voor het collectieve systeem waarbij de overkoepelende representatieve organisatie een MBO afsluit met de regering. Conform daarmee werd in 1998 het beheersorganisme Recytyre opgericht. Het opleggen van een aanvaardingsplicht aan producenten en invoerders heeft als gevolg bij een collectieve invulling dat het beheersorganisme de taken uitoefent in naam van de producenten en de invoerders.

Uiteraard zijn we op de hoogte van de aanhoudende wrevel tussen FEBEM en Recytyre. OVAM heeft de voorbije jaren een prominente rol gespeeld bij de bemiddeling. Er zijn ook twee werkgroepen opgericht waarin zowel FEBEM, de niet-gefedereerde operatoren, Recytyre als de gewesten vertegenwoordigd zijn. De ene werkgroep is de werkgroep IT, die inmiddels heeft gezorgd voor een betere gebruiksvriendelijkheid van de webapplicatie voor de inzamelaars en voorverwerkers. Er is ook een werkgroep tarificatie, op uitdrukkelijke vraag van FEBEM. Daar is beslist dat Recytyre een marktstudie zal laten uitvoeren door een onafhankelijk bureau om zo tot een objectivering van de vergoeding te komen. Naast mij zit de expert van OVAM, die u alle informatie kan geven of u kan antwoorden indien u nog details wilt weten.

Ik ben op de hoogte van het feit dat niet alle inzamelaars het addendum van Recytyre willen tekenen. Recytyre draagt in naam van de producenten en invoerders de wettelijke verantwoordelijkheid voor de inzameling en verwerking van afvalbanden. Voor de praktische organisatie heeft Recytyre ervoor gekozen om te werken met iedereen die akkoord gaat met de voorwaarden uit de modelovereenkomst en het addendum. Het is dus ook aan de inzamelaar om al dan niet akkoord te gaan. Recytyre voorziet ook in het addendum in de afschaffing van de vergoeding voor banden bestemd voor loopvlakvernieuwing vanaf 1 januari 2017. In de eerste versie van het addendum was deze afschaffing gepland voor alle types afvalbanden. Op uitdrukkelijke vraag van het Vlaamse Gewest en ook van OVAM werd het addendum aangepast zodat de vergoeding voor loopvlakvernieuwing van personenwagenbanden ook na 1 januari 2017 behouden blijft.

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

Hermes Sanctorum-Vandevoorde (Groen): Minister, het moet mij toch van het hart dat u er licht over gaat. U zegt dat er een aantal technische problemen zijn en dat u ermee bezig bent. Er loopt een evaluatie, en voor de rest is alles in orde.

De MBO is afgelopen sinds 31 december 2015. U zegt dat het intussen gewoon verder loopt. Er is een evaluatie bezig. Dat is allemaal goed, maar intussen is er wel

geen MBO en – sorry – is het parlement in dezen gepasseerd. Het traject is vastgelegd voor milieubeleidsovereenkomsten. Er moet een startnota worden opgesteld. Het parlement wordt daarbij betrokken, maar in dezen worden wij bij niets betrokken. De MBO is afgelopen en toch blijft alles gewoon zijn gang gaan. Als dat tegenwoordig de manier van werken van de Vlaamse Regering is, wat mogen we dan nog verwachten? Dat is toch een desavouering van het Vlaams Parlement. Of vergis ik mij, collega's? Collega Vandaele pleit voor vertrouwen in de Vlaamse Regering. Graag, maar dan met respect voor het Materialendecreet en VLAREMA. In dezen wordt dat niet gerespecteerd. Dat is toch wel het fundament van vertrouwen vanuit het parlement in de regering, dat is namelijk de decretale basis, en die wordt niet gerespecteerd. Ik til daar zwaar aan, en u gaat er heel licht over.

Ik moet niet dag in dag uit samenwerken met Recytyre. Ik heb gesproken met verschillende bedrijven uit die sector, en die zijn heel verbolgen. Het heeft vooral te maken met die monopoliepositie. Ik begrijp dat er een verschil is met bijvoorbeeld Recupel. Er wordt een afvalverwerker gezocht en er wordt samengewerkt met Recupel. Er wordt een contract gesloten vanuit een afvalintercommunale met een afvalverwerker. Het verschil met Recytyre is dat Recytyre het eigenlijk volledig onder controle heeft. Dat heeft ook te maken met het feit dat de ophaling van banden gratis zou moeten gebeuren. Nadien worden de Recytyre-operatoren vergoed vanuit het beheersorganisme.

Die monopoliepositie is in elk geval geen gezonde situatie, zoveel is duidelijk. Minister, ik pleit ervoor dat u toch eens met die bedrijven gaat samenzitten. Misschien hebt u dat al gedaan en ongetwijfeld heeft OVAM al contact gehad, maar ik denk dat het nuttig is dat de politiek ook eens contact opneemt met die bedrijven. Als 30 procent van de betrokken bedrijven weigert te ondertekenen, dan is er toch een probleem? Of zegt u: "We zullen wel zien? Er is niks aan de hand." Ik denk dat er dan ook een politiek probleem is, en dan moet u in gang schieten.

Voor banden van personenwagens is er een wijziging in het addendum, maar het is niet voor alle banden. Voor vrachtwagens is er vanaf 2017 geen vergoeding meer, wat natuurlijk nog altijd hetzelfde probleem geeft voor die bedrijven die zich bezighouden met de loopvlakvernieuwing.

Minister, het probleem is niet opgelost. De regering en uzelf pleiten altijd voor duurzaam materialenbeheer, het vlaggenschip van het Vlaamse milieubeleid. U komt daar altijd op terug: "Wij zijn de grote recycleerders van de wereld." Als dan de bedrijven die echt recyclen, benadeeld worden ten opzichte van die die het vermalen tot granulaat om in cement te gebruiken, dan schort er toch iets.

Minister, ik hoop dat u ook politieke actie onderneemt. Met alle respect voor de vertegenwoordiger van OVAM, maar iemand meebrengen naar de commissie, is goed, maar ik verwacht dat u ook actie onderneemt.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Het is goed om de sector van de bandenrecyclage eens tegen het licht te houden in het kader van de ladder van Lansink. Welke technieken zijn echt het beste en welke zijn minder goed? Het kan een indruk zijn, maar af en toe krijg je toch het gevoel dat een aantal mogelijkheden misschien minder worden benut. U noemde al loopvlakvernieuwing. Soms hebben we het gevoel dat er meer mogelijkheden zijn, ook in Vlaanderen, dan er momenteel worden uitgewerkt. Minister, ik weet niet of u dat gevoel deelt of niet.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega Sanctorum, u blaast warm en koud tegelijk. Aan de ene kant zegt u dat het anders moet worden aangepakt en helemaal

moet worden herzien, en aan de andere kant verwijt u ons dat er nog geen nieuwe MBO is en dat dat niet kan. Het is net omdat we alles tegen het licht aan het houden zijn en een grondige evaluatie aan het maken zijn, met die bedrijven en FEBEM samenzitten om na te gaan hoe we die bezorgdheden kunnen wegnemen, dat er vandaag nog geen MBO is. Wat is het nu? U vraagt dat we er werk van maken. We zijn ermee bezig, en dan zegt u dat het niet voldoende is. Die MBO komt er dus aan, inderdaad na de vervaldatum, maar dat komt omdat we het grondig bestuderen. Ik heb al verwezen naar de studie die op dit moment gebeurt. Ik heb ook verwezen naar de twee werkgroepen waar samen met de betrokken bedrijven, de betrokken diensten, OVAM en Recytyre wordt onderzocht hoe we in een nieuwe MBO een oplossing kunnen vinden.

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

Hermes Sanctorum-Vandevoorde (Groen): Minister, een evaluatie maken als de MBO al is vervallen, lijkt me rijkelijk laat. Dat is mijn kritiek. Minister, u had er maar vroeger aan moeten beginnen. Dat is nogal evident. Maar goed, ik onthoud de positieve noot: er wordt aan een oplossing gewerkt. Dat is uw boodschap. Ik hoop inderdaad dat er een oplossing komt, maar vergeet niet dat er een bedrijf is dat mensen collectief ontslaat, vanwege de malaise in de bandensector. Ik hoop dat u politieke actie onderneemt vooraleer die mensen worden ontslagen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Gwenny De Vroe aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het asbest-afbouwbeleid in Vlaanderen – 1949 (2015-2016)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Gwenny De Vroe (Open Vld): Voorzitter, minister, collega's, vorige week heb ik u nog een vraag gesteld over loden leidingen, en vandaag over asbest. U verklaarde zelf op 24 april 2016 uw intentie om te onderzoeken of er een asbest-inventaris kan worden opgenomen in het eengemaakt woningattest. Ik maak van die gelegenheid gebruik om te vragen naar de stand van zaken van het asbest-afbouwbeleid in Vlaanderen.

Een derde van de Vlaamse waterleidingen, goed voor zo'n 19.000 kilometer, zou uit asbestcement bestaan of asbesthoudende materialen bevatten. Volgens de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM) is er vandaag ongeveer 3,7 miljoen ton asbesthoudend materiaal in omloop.

Asbest is dan ook een grote uitdaging in Vlaanderen. Naast het asbestvrij maken van onze samenleving is de stortcapaciteit ook een probleem. Op 24 oktober 2014 keurde de Vlaamse Regering het asbestafbouwbeleid goed. De beleidsdoelstelling is een asbestveilig Vlaanderen tegen 2040. Het streefdoel is een versnelde afbouw van alle asbesthoudende maatregelen uit onze leefomgeving. Maar een versneld asbestafbouwplan is nodig om de doelstelling van 2040 te halen. We moeten maatregelen nemen om sneller actie te ondernemen. Intussen werkt de OVAM in opdracht van de Vlaamse Regering een asbestplan uit om Vlaanderen tegen 2040 volledig asbestvrij te maken. Dat plan wordt sinds eind 2014 opgesteld, en zou in 2017 klaar zijn.

Asbest is niet gevaarlijk zolang het in gebonden toestand is. Er is wel degelijk gevaar voor de volksgezondheid en het milieu als er asbestvezels vrijkomen, bijvoorbeeld bij afbraak- of renovatiewerken en indien ze dan langdurig worden

ingeademd. Dat is wetenschappelijk aangetoond. Volgens de Wereldgezondheidsorganisatie (WGO) kan er echter geen duidelijk verband worden gelegd tussen orale blootstelling aan asbest en mogelijke negatieve gezondheidseffecten. Het aantal studies over orale inname is zeer beperkt. Verder onderzoek is hierbij uiteraard nodig. Er bestaan momenteel geen specifieke normen voor asbest in het drinkwater.

Minister, wat is de stand van zaken van de bijkomende wetenschappelijke onderzoeken naar de gezondheidsrisico's van asbest in drinkwater? Wat is de stand van zaken van de studieopdracht voor het herzien van het normenkader voor drinkwater vanuit de Europese Commissie? Is er reeds meer zicht op de totstandkoming van een norm voor asbest in drinkwater?

Wat is de stand van zaken van het asbestplan dat sinds eind 2014 wordt opge maakt door de OVAM? Zijn er tussentijdse resultaten met betrekking tot het onderzoek van de OVAM in verband met het gedetailleerd asbestafbouwplan?

Op welke manier betreft u alle sectoren en actoren bij het uitstippelen van het asbestafbouwplan?

Welk traject wordt er uitgestippeld om de beleidsdoelstelling voor 2040 te behalen? Hoe zult u de evaluatiemomenten hierover inbouwen?

Wat is de stand van zaken van het onderzoek van de OVAM betreffende de beste beschikbare technieken en de alternatieven voor het asbestafval?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mevrouw De Vroe, uw vragen betreffen zowel het drinkwater als het algemeen asbestafbouwbeleid. Ik start met die over het drinkwater. We hebben die discussie hier al gevoerd. We delen die bezorgdheid. Ik heb toen gezegd dat ik het op Europees niveau zal aankaarten en globaal laten bekijken. Ik heb dat gedaan. Zowel Vlaanderen als bijvoorbeeld Italië heeft dat op de agenda geplaatst van de expertengroepen die werken aan de Europese Drinkwaterrichtlijn. De WGO werd aangesteld door de Europese Commissie om het huidige pakket aan drinkwaterkwaliteitsnormen te toetsen aan de nieuwe technische en wetenschappelijke inzichten. Ook daar wordt het thema asbest specifiek verder bekeken en geëvalueerd. Die evaluatie en de bijhorende consultatie van de lidstaten zal aangeven of de noodzaak voor bijkomend onderzoek internationaal wordt erkend. We zijn ervan overtuigd dat dit ook via die weg verder moet worden aangepakt.

De Vlaamse drinkwaterbedrijven zijn daar ook mee bezig. Zij hebben ook normen voor drinkwater. Zij houden de agressiviteit van het water onder controle. Die leidingen op zich zijn niet gevaarlijk wanneer daar geen erosie op zit. Dat hebben we hier al gezegd. De agressiviteit van drinkwater is cruciaal. We zullen de Vlaamse wetgeving op dat vlak aanscherpen zodat een betere opvolging en rapportering mogelijk is.

Een tweede luik gaat over het asbestafbouwplan. Het is hier al een aantal keren aan bod gekomen. Hoe de doelstelling 2040 kan worden gerealiseerd, wordt planmatig aangepakt. De voorbereiding vanuit de OVAM loopt volop. Hoe gaan we daarin te werk? Aan de ene kant is er een verankering van een aansturend regelgevend kader, in het Materialendecreet en in het Vlaams reglement betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen (VLAREMA). Aan de andere kant is er een flankerend beleid. Dat flankerend beleid richt zich vooral naar doelgroepen, maar ook markteconomische ondersteuning voor gebouweigenaars bij bouwrenovatie, met uiteraard de focus op asbestgerelateerde meerkosten.

De asbestproblematiek en dus ook het afbouwbeleid moeten we niet zien als een afzonderlijk traject, maar moeten we meenemen in het globale renovatiebeleid dat we in Vlaanderen willen realiseren. Het is meegenomen in het Renovatiepact, dat op 17 juli werd goedgekeurd door de Vlaamse Regering.

Binnen de doorstartfase naar oplevering van het asbestafbouwplan tegen 2018 ligt het zwaartepunt van de oplevering van resultaten en de evaluatie begin 2017. De resultaten bestaan in de vorm van opgeleverde studies, bilaterale overlegtrajecten en vooral evaluatie van uitgevoerde proefprojecten.

Welke proefprojecten lopen er op dit moment? Een eerste omvat een samenaankoopformule asbestdaken, in samenwerking met IVAREM, voor de doelgroep particulieren en jeugdverenigingen. Binnen elf gemeenten wordt een samenaankoopformule gestart voor het verwijderen en het vervangen van asbestdaken en -gevels. Het proefproject streeft naar het aanbieden van voordelige tarieven, kwaliteitsborging, ontzorging en vooral renovatiebegeleiding voor het luik energiestaat bij de heraanleg.

Daarnaast biedt de OVAM via haar ambtshalve werking ondersteuning voor de asbestgerelateerde kosten, zijnde de asbestafvalverwerking. Een tweede proefproject omvat de verwijdering van asbesthoudende leidingisolatie, in samenwerking met de stad Antwerpen, voor de doelgroep particulieren. Het proefproject voorziet via een ambtshalve coördinatie vanuit de OVAM in een vrijwillige aanmeldingsfase, een onderzoeksfase en natuurlijk ook sanering. Het proefproject streeft naar het aanbieden van draagkrachtregeling via schaalvergroting en kostenverdeeleeffecten, kwaliteitsborging, ontzorging en ook ondersteuning vanuit de stad Antwerpen binnen woningrenovatie.

Ten derde is er een proefproject dat een samenaankoopformule bevat voor asbestdaken, in samenwerking met de Intercommunale Ontwikkelingsmaatschappij voor de Kempen (IOK), met een focus op de problematiek van asbesthoudende golfplaten bij de doelgroep land- en tuinbouw. De finale projectscope wordt op dit moment verder uitgewerkt met de projectpartners. Voor dezelfde doelgroep, land- en tuinbouw, bekijkt de OVAM met de sector aanvullende proefprojecten in andere regio's.

Tot slot start de OVAM met flankerend beleid, met name de inventarisatiestudie in scholen. Het is een soort van contractformule voor de uitvoering van urgente asbestsaneringen bij scholen die daarin meegaan. Na inventarisatie kunnen die scholen een beroep doen op het ambtshalve raamcontract met draagkrachtweging via schaalvergroting en kostenverdeelsleutel.

Die proefprojecten hebben betrekking op een aantal prioritair afgebakende doelgroepen: residentieel, scholen en land- en tuinbouw. Binnen die proefprojecten, maar ook overkoepelend, vindt er heel wat bilateraal overleg plaats tussen de OVAM en de betrokken sectorale vertegenwoordigers. Die doelgroep wordt ook dit jaar uitgebreid, onder andere naar bedrijven en ziekenhuizen.

De bedoeling van het globale asbestafbouwplan is om het planmatig aan te pakken en goed te omschrijven, inclusief waarop dit tussentijds zal worden geëvalueerd en een goede monitoring. Een van de belangrijkste pistes die worden onderzocht, is het systematisch invoeren van een asbestinventarisatieattest. Dat zit ook mee in het traject dat we vanuit de Vlaamse Regering zijn opgestart naar het eengemaakte attest of de woningpas, die hier ook al aan bod is gekomen.

De studie 'State of the art. Mogelijke asbestbehandelingsmethodes in Vlaanderen. Beperkingen en mogelijkheden' is opgeleverd. Als vervolgluk start de OVAM met de uitwerking van het beleidskader om de niet-technologische randvoorwaarden

uit te klaren, zoals milieuvergunningsvoorwaarden, logistieke organisatie, validatie en certificering van processen en het eindproduct. Voor dit traject is er een nauwe interactie met Nederlandse en Duitse overheden, bedrijven en kennisinstellingen, zodat de knowhow kan worden gedeeld.

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Gwenny De Vroe (Open Vld): Minister, ik dank u voor uw uitgebreid overzicht van de stand van zaken. Vorig jaar hebben wij rond deze tijd, in mei 2015, een gelijkaardige vraagstelling gehad. Het leek mij dus tijd om dat verder op te volgen.

Vorige keer liet u weten dat u de gezondheidsrisico's verder zou laten onderzoeken en dat u ervan overtuigd was dat verder onderzoek nodig was. U zou het verder opnemen met uw collega-minister Vandeuren. Dan zou u het verder op internationaal niveau bekijken. Kunt u in detail een overzicht geven van wat u precies hebt gedaan met uw collega Vandeuren?

Het is blijkbaar niet zo gemakkelijk om asbest te zoeken in water. Er zou verdere studie en overleg plaatsvinden over de haalbaarheid van controles op de aanwezigheid van asbest in het drinkwater. Wat is de stand van zaken op dat vlak?

Het asbestafbouwbeleid is heel belangrijk. We kijken zeker uit naar het plan dat we in 2017 daarover mogen verwachten. Ik hoop dat u mij nog een antwoord kunt verschaffen op die twee bijkomende vragen.

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

Hermes Sanctorum-Vandevoorde (Groen): Minister, ik ben tevreden met de verhoogde alertheid vanuit het beleid voor asbest. Tijdens de discussies van enkele jaren geleden had ik totaal niet dat gevoel. Ik had toen de indruk dat men de risico's zwaar onderschatte. Ik ben blij met die verhoogde alertheid.

Ik geef een compliment, en u zucht weer.

Ik ben dus blij met de verhoogde alertheid. Alleen klinkt het nog zeer pril. Sta mij toe dat te zeggen. Ik ben blij zaken te horen als attestatie en de bedoeling om daken van gebouwen van jeugdverenigingen, van particulieren en de golfplaten bij landbouwers aan te pakken. Dat zijn inderdaad drie belangrijke groepen.

Hopelijk zullen die proefprojecten tot mooie resultaten leiden. Het zit allemaal nog in de proefprojectfase. Wanneer kunnen we nu eigenlijk echt een heel systeem uitrollen, waarbij op vrij korte termijn, zo'n twintig jaar, asbest wordt verwijderd in heel Vlaanderen? Dat is behoorlijk scherp.

Ik hoor heel vaak de term schaalvergroting vallen. Als u die samenaankopen organiseert, zal dat wel zo zijn. Het zal de kosten drukken. Is het dan ook de bedoeling om daar vanuit de overheid financieel in tussen te komen of helemaal niet?

De voorzitter: De heer De Bruyn heeft het woord.

Piet De Bruyn (N-VA): Ik dank mevrouw De Vroe voor haar vraag om uitleg naar de stand van zaken. Dat toont aan dat het thema die aandacht echt wel verdient.

Vanuit onze fractie heb ik nog een bijkomende vraag. De OVAM werkt aan het afbouwprogramma en neemt daarvoor inderdaad ruim de tijd. Maar goed, dingen die goed moeten gebeuren, vragen soms wat tijd. Ik wil ertoe oproepen om het kostenplaatje dat daarmee samenhangt, niet helemaal op het einde als een verrassing te presenteren, maar zodra er een eerste zicht op is, aan de commissie

mee te delen. Zo kunnen we weten op welke manier de overheid denkt die kosten op te vangen. Als we niet weten wat een goed plan kost en wie het zal betalen, maakt dat de uitvoering ervan op voorhand eigenlijk al nagenoeg onmogelijk. Dat zou zonde zijn.

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Valerie Taeldeman (CD&V): Minister, naar aanleiding van deze vraag om uitleg pols ik graag naar de timing en de planning rond het eengemaakte attest of de woningpas. Er is een conceptnota goedgekeurd, die was ingediend door u en door voormalig minister Turtelboom. Wat is de stand van zaken? Wat is de timing in verband met het eengemaakte attest of de woningpas?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer De Bruyn, het traject dat we nu doorlopen, is ook besproken op de Vlaamse Regering. Het is de bedoeling om in 2018 heel concreet met het afbouwplan zelf richting Vlaamse Regering te gaan. Dat zal uiteraard worden besproken in het parlement. Op dat moment zullen we een beter totaaloverzicht hebben. We houden ons aan de gemaakte afspraken.

Mijnheer Sanctorum, op dit moment zijn er geen extra middelen. Er is ondersteuning wat betreft gebouwrenovatie. In dat kader is voorzien in het op een veilige manier verwijderen van asbest.

Het is echter niet zo dat er apart voor asbest een tussenkomst is. Dat wordt in de totale renovatiepremie, subsidie of ondersteuning opgenomen.

De contacten zijn vooral gelegd vanuit de Vlaamse Milieumaatschappij, maar ik zal de gegevens opvragen. Na de discussie hier en voorheen in de media hebben meerdere drinkwatermaatschappijen bijkomend onderzoek gedaan. Zij hebben hun bevindingen meegedeeld. Die zijn ook beschikbaar. Ik zal vragen alle gegevens te verzamelen en ze te bezorgen aan het secretariaat, zodat u zicht hebt op de situatie.

Uit dat bijkomend onderzoek zijn gelukkig hoopgevende berichten gevolgd. Er werden geen alarmerende cijfers vastgesteld, integendeel. Ook deze informatie zal ik u bezorgen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Valerie Taeldeman aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de invoering van een lage-emissiezone en de houding van de Privacycommissie – 1952 (2015-2016)

VRAAG OM UITLEG van Ludo Van Campenhout aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de opmerkingen van de Privacycommissie bij de toekomstige handhaving van lage-emissiezones (LEZ) – 1975 (2015-2016)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Valerie Taeldeman (CD&V): Eind vorig jaar werd het decreet omtrent de lage-emissiezones zo goed als unaniem goedgekeurd door het Vlaams Parlement. De stad Antwerpen was al langer voorstander en werd geselecteerd als pilootstad om een lage-emissiezone (LEZ) in te voeren.

De doelstelling was om op 1 februari 2017 een lage-emissiezone in werking te laten treden, maar de Privacycommissie maakt zich zorgen over de software die de stad gebruikt om de auto's uit de stad te bannen.

Met camera's die opgehangen worden om nummerplaten te herkennen, is niets mis. Het gaat echter om de informatie die in de databank wordt bijgehouden. Antwerpen kiest om de gegevens bij te houden van de propere wagens, een zogezegde witte lijst, in plaats van de vervuilende wagens. Volgens de Privacycommissie is het veel logischer om een zwarte lijst op te stellen. Deze lijst zou amper 10 procent van de wagens bevatten en veel kleiner zijn dan de overgrote meerderheid van de wagens die wel toegelaten zijn. De overheid houdt volgens hen veel meer gegevens bij dan noodzakelijk.

Graag had ik hieromtrent enkele vragen gesteld. Ingevolge de opmerkingen van de Privacycommissie zal de invoering van de lage-emissiezone in de stad Antwerpen vertraging oplopen. Hoe schat u de timing in, minister? Hoe zal het dossier evolueren?

Volgens de Privacycommissie is het veel logischer om de gegevens te baseren op de zwarte lijst. Is dit noodzakelijk om de privacy te garanderen?

Welke principes worden hieromtrent gevolgd in het buitenland? Hoe wordt daar gewerkt?

De voorzitter: De heer Van Campenhout heeft het woord.

Ludo Van Campenhout (N-VA): Vanaf 1 maart 2016 kunnen gemeenten in Vlaanderen lage-emissiezones vastleggen. Antwerpen is hier een pionier.

De Vlaamse Regering heeft gekozen om gebruik te maken van nummerplaatcontrole om te verifiëren of voertuigen de LEZ mogen binnenrijden. Om efficiënt gebruik te maken van ANPR-technologie (Automatic Numberplate Recognition), zal de Vlaamse overheid een nieuwe Vlaamse databank oprichten die gevoed zal worden met informatie vanuit de Dienst voor Inschrijving van de Voertuigen (DIV) en overige bestaande databanken.

Deze informatie zal volstaan om de meeste voertuigen te registreren en zo de administratieve overlast voor de bestuurders tot een minimum te beperken. Enkel in uitzonderlijke gevallen moet er nog een aparte registratie bij een gemeente met LEZ gebeuren. De lokale overheid zal dan de data ter beschikking stellen van een Vlaamse centrale databank, zodat deze info beschikbaar is voor alle gemeenten met een lage-emissiezone.

De ANPR-technologie zal de geregistreerde nummerplaten vergelijken met witte lijsten. Indien er geen match wordt gevonden, zal een overtreding worden vastgesteld. Er werd geopteerd voor deze manier van werken omwille van de effectiviteit en het meer eerlijke principe van 'de vervuiler betaalt'.

Naar aanleiding van de invoering van een LEZ in Antwerpen op 1 februari 2017, konden we onlangs vernemen dat de Privacycommissie toch de nodige bezwaren aantekende tegen een dergelijke manier van werken. Zij stellen voor te werken op basis van een zwarte lijst, waardoor enkel een lijst van voertuigen moet worden vrijgegeven die niet toegelaten zijn tot de LEZ. Dit voorstel heeft diverse technische implicaties, waardoor niet alleen de startdatum van de lage-emissiezone vertraagd zal worden, maar ook bijkomende kosten worden veroorzaakt.

In dat kader heb ik volgende vragen aan de minister. Welke gevolgen hebben de bezwaren van de Privacycommissie voor de uitbouw van een Vlaamse databank en het aanleveren van witte lijsten door de Vlaamse overheid? Heeft de minister

reeds overleg gehad met de federale staatssecretaris voor Privacy om ervoor te zorgen dat de invoering van de LEZ in Antwerpen geen vertraging oploopt?

Nederland heeft reeds de nodige data doorgestuurd voor de opmaak van witte lijsten voor Nederlandse voertuigen, die Antwerpen gelukkig geregeld frequenteren. Hun privacywetgeving is gebaseerd op dezelfde Europese richtlijnen als de Belgische wetgeving.

Wat zijn op dit moment de belangrijkste bezwaren van de Privacycommissie? Wat is de motivatie van het Nederlandse College Bescherming Personeegegevens (CBP) om deze data wel beschikbaar te stellen?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Ik ben grote voorstander van lage-emissiezones. We hebben er dan ook alles aan gedaan om daarvoor een uitstekend kader uit te werken. Er werd veelvuldig overlegd gepleegd en het kader werd snel goedgekeurd.

Het sectoraal comité van de federale overheid heeft op 7 april de machtigingsaanvraag die samen met de stad Antwerpen werd opgesteld, negatief geadviseerd. Op 19 april werden mijn diensten op de hoogte gebracht van de beraadslaging van het comité. De machtigingsaanvraag werd geweigerd.

In zijn beraadslaging heeft het Comité A verklaard dat de verwerking van de gegevens conform het proportionaliteitsbeginsel moet gebeuren en dat de verwerkte gegevens heel nauwkeurig moeten zijn. Het comité is van oordeel dat het ingediende projectvoorstel deze principes schendt.

Het belangrijkste bezwaar is dat wordt gewerkt met de 'white list', terwijl het technisch mogelijk is te werken met een 'black list'. Het comité is van oordeel dat het proportionaliteitsbeginsel wordt geschonden, omdat het mogelijk is om met minder gegevens hetzelfde doel te bereiken.

Ook de vaststelling dat de stad Antwerpen gedurende zes maanden systematisch een kopie wil bewaren van die 'white list', terwijl die informatie op elk ogenblik opnieuw kan worden opgevraagd, acht het comité niet in verhouding.

Het comité stelt ook vragen bij de nood aan de jaarlijkse kwaliteitscheck die wordt vooropgesteld om te controleren of alle gegevens in die databank nog steeds in overeenstemming zijn met de gegevens van de DIV-databank.

Onze diensten hebben contact opgenomen met het secretariaat van het comité. Tegen 4 mei zal een aangepast projectvoorstel worden ingediend, waarbij maximaal wordt tegemoetgekomen aan de bezwaren van het comité. Het comité zal dit op 12 mei opnieuw behandelen. Als het aangepaste projectvoorstel de goedkeuring kan wegdragen, zal er een nieuwe machtigingsaanvraag worden ingediend. Ten vroegste eind juni zal duidelijk worden of beide daarmee akkoord kunnen gaan. Uiteraard heeft dat gevolgen voor de timing. De gunningsprocedure die liep over de ontwikkeling van de databank, is stopgezet. Het bestek zal dus worden aangepast. Wij denken dat er mogelijk drie tot vier maanden vertraging zal zijn.

Er is contact genomen met de staatssecretaris voor het privacybeleid – dat was collega Tommelein, maar dat is gebeurd net voor de wissel, dus dat is niet echt kunnen doorgaan. De Privacycommissie is natuurlijk wel een onafhankelijk orgaan, waar ook niet echt in kan worden tussengekomen. Die boodschap hebben wij wel gekregen van de bevoegde staatssecretaris. De staatssecretaris, collega Tommelein, ging die adviezen ook wel laten bekijken door het kabinet. Ik heb dat ook in de pers gelezen. Ik veronderstel dat zijn opvolger dat ook wel zal doen.

We willen gerust opnieuw contact opnemen, maar met de wissel was dat niet zo evident.

De lage-emissiezonedatabank zal geen identiteitsgegevens van de eigenaar bevatten. De lage-emissiezonedatabank bevat alleen nummerplaten en technische gegevens van de voertuigen die verbonden zijn aan de nummerplaten. De koppeling met andere databanken gebeurt slechts op het ogenblik van de beboeking. Het rijksregisternummer of het nummer bij de Kruispuntbank van Ondernemingen (KBO-nummer) van de overtreder wordt dan door de stad Antwerpen rechtstreeks bij de DIV opgevraagd. Met die gegevens kan de stad vervolgens de naam- en adresgegevens van de overtreder opvragen bij het Rijksregister en de Kruispuntbank van Ondernemingen.

Voor wat de te volgen procedures betreft, wordt, in vergelijking met het buitenland, alleen in België de nummerplaat als persoonsgegeven omschreven en is er toestemming nodig van het gebruik daarvan in het kader van de privacywetgeving. In België is de nummerplaat gekoppeld aan de titularis van het voertuig. In alle andere Europese landen blijft de nummerplaat gekoppeld aan het voertuig en wordt die informatie dan ook niet als een persoonsgegeven beschouwd. Dat is dus een verschil. Dit heeft als gevolg dat bijvoorbeeld in Nederland de voertuiggegevens die bij een bepaalde nummerplaat horen, zelfs via een open databank kunnen worden geraadpleegd, zonder tussenkomst van het Nederlandse college bescherming van persoonsgegevens, terwijl de uitwisseling van nummerplaatgegevens bij ons wel onder de toepassing van de privacywetgeving valt. Dat is dus een heel ander systeem. U ziet dat we heel snel actie hebben ondernomen, dat we contact hebben genomen met de Privacycommissie om te kijken hoe we dat snel kunnen remediëren.

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Valerie Taeldeman (CD&V): Ik heb begrepen dat het projectvoorstel niet werd goedgekeurd door het sectorale comité en dat er de komende weken een aangepast voorstel zal worden ingediend. Dat dient dan op zijn beurt te worden behandeld door het comité. U hebt in uw antwoord duidelijk gemaakt dat we een antwoord mogen verwachten van het sectoraal comité tegen eind juni. Nog even wachten dus.

Ik wou vanuit onze fractie ook nog eens benadrukken dat wij u gesteund hebben in het decreet Lage-emissiezones, want met heel veel collega's in het parlement zijn we er nog altijd van overtuigd dat de invoering van die lage-emissiezones een goede zaak is om de luchtkwaliteit aan te pakken in de stad. Het is ook een goede zaak voor het klimaat. Het is dan ook jammer dat door de beslissing het dossier voor de stad Antwerpen zal opschuiven. U spreekt over een vermoedelijke vertraging van drie tot vier maanden. De stad Antwerpen wou de lage-emissiezone invoeren op 1 februari 2017. Dat zal dan waarschijnlijk de zomer van 2017 worden.

Ik had nog een bijkomende vraag. We weten allemaal dat de stad Antwerpen de eerste stad is die heel concreet werk maakt van zo'n lage-emissiezone. Ik wou gewoon eens polsen of u weet hebt van andere steden of gemeenten die eraan denken een lage-emissiezone in te voeren.

De voorzitter: De heer Van Campenhout heeft het woord.

Ludo Van Campenhout (N-VA): In Antwerpen zijn wij echt vragende partij voor de invoering van die lage-emissiezone. Ik zou willen vragen dat het mogelijke tijdverlies absoluut wordt beperkt. Iedereen is er nu klaar voor in Antwerpen. De zwarte lijst, witte lijst, ... persoonlijk vind ik dat er weinig technische argumenten of privacyargumenten zijn om daar een verschil te maken. Maar goed, de Privacycommissie is onafhankelijk, dus we zullen dat moeten respecteren.

U hebt het verschil met Nederland uitgelegd, waar de nummerplaat aan het voertuig is gekoppeld. Dat kan ik begrijpen, want we hebben effectief al de gegevens van de Nederlandse voertuigen. Net als collega Taeldeman heb ik de vraag of de bezwaren van de Privacycommissie nu generiek zijn weerlegd als de lage-emissiezone in Antwerpen kan worden ingevoerd. Hebben we dan een generiek proces om een lage-emissiezone in te voeren?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: We doen er alles aan en alles gebeurt in samenspraak met de stad Antwerpen om dat snel in de praktijk te starten, want we staan er achter. We hebben dat altijd laten blijken en hebben er alles aan gedaan om dat tot een goed einde te brengen. We zullen dat verder doen. Dat is een project dat zeker zou moeten lukken.

Als dit in Antwerpen met de Privacycommissie is geregeld, is het ook voor andere steden geregeld. Ik heb geen gegevens over andere steden die op dit moment een aanvraag hebben ingediend of van start zouden willen gaan met de lage-emissiezones.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Bart Caron aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over handhaving in poldergraslanden die buiten de verzamelaanvraag vallen – 1955 (2015-2016)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

Bart Caron (Groen): Op 21 april dienden alle verzamelaanvragen in het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) binnen te zijn. Nu kunnen we dus met kennis van zaken terugkomen op de discussie die we hier hadden in de commissievergadering van 8 maart, naar aanleiding van de vraag van collega Vandaele over de ingebrekestelling door de natuurverenigingen over de bescherming van de poldergraslanden. Ik durf er trouwens ook van uit te gaan dat het aangetekend schrijven dat op 3 maart voor ontvangst werd afgetekend op het kabinet van de minister-president ondertussen ook uw kabinet heeft bereikt.

Ik kan hier meteen ook verwijzen naar de antwoorden die ik van u mocht ontvangen op mijn schriftelijke vraag met nummer 510 waarin u beschrijft hoe op de percelen die beschermd zijn via de landbouwregelgeving, maar buiten de verzamelaanvragen liggen, wordt toegezien. De bescherming via de zorgplicht, opgelegd in artikel 14 van het Natuurdecreet moet daarvoor garant staan.

Het antwoord op mijn laatste deelvraag is in die context wel ontluisterend. De vraag luidde: "Hoe vaak leidde de regelgeving die de minister ter handhaving voor ogen heeft in de voorbije jaren tot de vaststelling van inbreuken?" Ik vroeg een overzicht van het aantal opgestelde pv's naargelang de plaats, de aard van de inbreuken enzovoort. U antwoordde: "Er is eind 2014 één proces-verbaal opgesteld op basis van artikel 14 over de zorgplicht in het gebied van de poldergraslanden. Er is nog geen gerechtelijke uitspraak."

Mag ik dit derhalve een behoorlijk zwak handhavingsmechanisme noemen? Ik vraag het me af. En ik sta daarin niet alleen. Ik citeer even uit bijlage twee van het handhavingsrapport 2014 van het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB): "Een efficiënte handhaving van de diverse beschermingsbepalingen inzake historisch permanente graslanden blijft problematisch." Het ANB spreekt in die context over

gebrekkige afstemming, interpretatieproblemen, verregaande complexiteit,... Uw agentschap anticipeerde op de door u geplande bescherming door te besluiten met een heel duidelijk advies: "Los van het feit dat door deze oefening geen poldergraslanden buiten de kustpolderstreek op kaart zullen worden aangewezen, is het belangrijk dat de bestaande en eventuele bijkomende bescherming eenduidig wordt gedefinieerd met het oog op een correcte handhaving van deze bescherming." Dat de huidige situatie minder eenduidig is, hoef ik u niet te vertellen.

Daarom heb ik de volgende vragen: hoeveel hectare poldergraslanden die bescherming zou moeten genieten via het GLB, belandde uiteindelijk in een verzamelaanvraag? Hoeveel niet? Hebt u er zicht op waarvoor de niet-aangegeven percelen op vandaag worden gebruikt en kunt u derhalve het risico inschatten op ingrepen die de historische graslanden beschadigen? Zijn de handhavingsmogelijkheden zoals ze vandaag bestaan via artikel 14 voldoende? Waarom bent u niet ingegaan op de uitdrukkelijke vraag van het ANB om te komen tot eenduidig gedefinieerde bescherming? Hoe wilt u de gebrekkige afstemming, interpretatieproblemen, de complexiteit en dus rechtsonzekerheid en problematische handhaving wegwerken? Hoe reageert u, en bij uitbreiding de Vlaamse Regering, op de ingebrekestelling vanwege de natuurverenigingen? Is er hierover overleg met de natuurverenigingen?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: De uiterste indieningsdatum voor de verzamelaanvraag is 21 april 2016. Op grond van artikel 13 van de verordening kunnen landbouwers hun verzamelaanvraag ook later indienen, namelijk 25 dagen later. Laattijdige indieners krijgen een beperkte korting op hun GLB-steun. Enkele honderden verzamelaanvragen zijn nog altijd niet ingediend op 21 april, maar kunnen dus nog worden ingediend tot 16 mei. Daarnaast kunnen landbouwers op grond van artikel 15 van de verordening hun verzamelaanvraag nog wijzigen tot 31 mei 2016. Ik kan dus niet op de vraag antwoorden over de registratieresultaten.

Ik beschik niet over de informatie door wie of waarvoor de percelen die dit jaar niet zijn geregistreerd, precies worden gebruikt. In uitvoering van de Europese regels onderzoeken mijn diensten wel jaarlijks alle percelen die het jaar voordien wel nog geregistreerd werden, maar het jaar zelf niet meer. De laatste gebruiker wordt aangeschreven en moet aangeven waarom het perceel niet meer wordt geregistreerd. Daaruit kan bijvoorbeeld blijken dat percelen werden onteigend of bebouwd of dat er tijdelijk infrastructuurwerken op gebeuren – dat is bijvoorbeeld soms het geval met gasleidingen – ofwel dat het een administratieve vergetelheid betreft. Er wordt geen systematisch onderzoek gedaan naar het gebruik van percelen die nog nooit of al jarenlang niet meer werden geregistreerd.

Mijn risico-inschatting betreffende het gevaar op ploegen of omzetting naar akkerland van niet-geregistreerde percelen, heb ik u de vorige keer al geschetst. De behoefte om graslandpercelen om te ploegen of om te zetten naar akkerland om er bijvoorbeeld aardappelen of suikerbieten op te telen, leeft alleen bij landbouwers. Het risico op ploegen is zo goed als nihil bij een burger die naast of achter zijn woning een weide voor schapen, pony's of paarden huurt of bezit. Die dieren prefereren bloemrijke graslanden boven andere grasweides.

Ik kom tot de handhavingsmogelijkheden. Als gevolg van de afbakening van de kaart van de historisch permanente graslanden in de landbouwstreek De Polders, is handhaving verzekerd. Dat gebeurt door de landbouwadministratie voor de ecologisch kwetsbaar blijvend graslanden (EKBG). Die zijn beschermd op basis van de landbouwregelgeving voor zover ze worden opgenomen in de verzamelaanvraag.

Voor de EKBG die niet worden opgenomen in de verzamelaanvraag, kunnen natuurinspecteurs van het Agentschap voor Natuur en Bos optreden op basis van het Natuurdecreet. De historisch permanente graslanden (HPG) zijn beschermd. Op grond van de natuurregelgeving kunnen natuurinspecteurs van het Agentschap voor Natuur en Bos optreden op basis van de specifieke beschermingsbepalingen van de natuurregelgeving en voor de HPG die op kaart zijn beschermd op basis van artikel 14 van het Natuurdecreet.

De Vlaamse Regering heeft van de decreetgever via een artikel 9bis van het Natuurdecreet een delegatie gekregen om te bepalen welke definitief vastgestelde graslanden bescherming krijgen door middel van een verbod op het wijzigen van vegetatie of door een vergunning voor het wijzigen van vegetatie. De decreetgever sluit daarmee niet uit dat ook nog via andere wetgeving in bescherming van definitief vastgestelde graslanden wordt voorzien. De centrale zorg van de decreetgever is dat ten aanzien van de definitief vastgestelde historisch permanente graslanden wordt voorzien in een degelijke bescherming. Dit is voor de polderstreek gebeurd via de natuurwetgeving voor percelen in groengebied en via de Europese landbouwwetgeving voor percelen in agrarisch gebied.

De Vlaamse Regering heeft beslist om de bescherming als historisch permanent grasland te laten aansluiten bij de bescherming conform de landbouwwetgeving, dus ook voor graslanden die voor de definitieve vaststelling noch via de natuurwetgeving, noch via de landbouwwetgeving een bescherming konden genieten.

Ik ben het niet met u eens dat er vandaag nog sprake is van interpretatieproblemen of verregaande complexiteit. Integendeel. Dankzij de koppeling die we hebben gemaakt tussen natuurbeleid en landbouwbeleid, hebben we niet alleen een dossier kunnen oplossen dat al twintig jaar aansleept, maar is er nu ook duidelijkheid. De percelen in de polderstreek die beschermd zijn onder beide regelgevingen, zijn in kaart gebracht en worden jaarlijks ook opnieuw in herinnering gebracht van de landbouwers via het instrument van de verzamelaanvraag. Op die aanvraag is de beschermingsstatus van elk perceel voorgedrukt zodat er volledige duidelijkheid en geen verwarring over kan bestaan.

De Vlaamse Regering kan nog tot eind mei reageren op de ingebrekestelling waar u naar verwijst. De reactie wordt op dit moment voorbereid.

Ik heb regelmatig overleg met natuurverenigingen.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

Bart Caron (Groen): Minister, het is inderdaad zo dat de procedure toelaat dat landbouwers nog aanvragen corrigeren. Ik kom er nog op terug. Neem het mij alvast niet kwalijk als ik nog eens een opvolgingsvraag stel, al dan niet schriftelijk.

Ik weet dat het op het terrein de laatste maanden relatief rustig is. Er zijn de laatste maanden eigenlijk weinig problemen gemeld. Ik ben er blij om dat er toch een vorm van acceptatie is van beide kanten. De problemen hebben zich vooral voorgedaan in de maanden daarvoor, voor de definitieve beslissing toen er wel een minder duidelijke regeling was. We volgen het verder op.

Of u het eens bent of niet dat er interpretatieproblemen zijn, doet niets ter zake. Ik vind het wel goed dat er een status op de aanvraag is afgedrukt zodat de eigenaars weten waar ze aan toe zijn. Dat is geen handhaving, maar voorkomings-beleid.

Ik kijk wel uit naar uw reactie op de ingebrekestelling vanwege de natuurverenigingen. Dat is een belangrijke zaak. Ik weet ook wel dat u regelmatig met natuurverenigingen overlegt, maar mijn vraag was iets gericht. Hebt u over die

ingebrekestelling met de natuurverenigingen overlegd, of wilt u over dat onderwerp alleen nog maar voor de rechtbank met elkaar spreken?

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Wij gaan ervan uit – ik heb dat zo uit uw antwoord begrepen – dat zowel voor de percelen die vanuit het Natuurdecreet zijn beschermd als voor de percelen die nu volgens het gemeenschappelijk landbouwbeleid zijn beschermd, de zorgplicht geldt volgens artikel 14 van het Natuurdecreet. Heb ik dat goed begrepen?

Als die zorgplicht geldt, geldt die volgens u dan enkel voor de overheden zoals dat in bepaalde regelgevingen het geval is, of geldt ze ook voor particulieren?

Als we van particulieren verwachten dat ze hun percelen die ze niet aangeven, toch ook behouden, zijn die mensen dan voldoende geïnformeerd? Er is al eerder gezegd dat de landbouwers geïnformeerd zijn in het kader van hun verzamelaanvraag en dat ze weten waar ze aan toe zijn. De particulieren doen geen verzamelaangifte. Ze moeten wel weten waar ze aan toe zijn. Zijn ze voldoende geïnformeerd of moeten we iets doen om hen te informeren, zeker als we ervan uitgaan dat ze ook onder de zorgplicht vallen?

Dan heb ik nog een opmerking. De heer Caron heeft het over dat ene procesverbaal van 2014. We weten in elk geval dat in die periode mensen die pv's konden maken, dat niet altijd graag deden omdat ze soms het gevoel hadden dat het toch geen zin had en dat ze toch de roepende in de woestijn waren. Misschien is het goed dat u een signaal geeft dat, nu we de bescherming hebben uitgebreid, we wel degelijk hopen dat ze erop toezien en waar nodig ook effectief optreden.

De voorzitter: De heer Dochy heeft het woord.

Bart Dochy (CD&V): Minister, collega's, het beste bewijs van de effectiviteit van de bescherming via de landbouwregelgeving is hier al gegeven. Er zijn weinig handhavingen gebeurd via artikel 14 van het Natuurdecreet. Er is vandaag – collega Caron, ik herhaal uw eigen woorden – een relatieve rust op het terrein. Dat betekent dat het informeren en het sensibiliseren van de landbouwers via de natuurregelgeving zijn effect niet mist en dat de mensen er wel rekening mee houden en de regels naleven. Waar vroeger misschien problemen werden gesignaleerd, ook door u, worden die vandaag niet gesignaleerd en stellen we vast dat er een relatieve rust is. Het feit dat die rust er is, onderstreept nog eens de verantwoordelijkheidszin van de landbouwers, maar ook het spijtige feit dat de natuurverenigingen een – ik moet het bijna zeggen – provocerende procedure hebben aangespannen tegen de Vlaamse Regering om dit systeem, alvorens het zijn nut heeft kunnen bewijzen, reeds onderuit te halen. Ik betreur dat ten zeerste.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega Vandaele, de zorgplicht geldt voor iedereen. Ze geldt voor particulieren en overheden.

Ik ga ervan uit dat particulieren voldoende zijn geïnformeerd. De kaarten zijn bekend en openbaar raadpleegbaar. De openbare besturen zijn ook geïnformeerd. Het is wel juist dat ze niet individueel op de hoogte zijn gebracht. Ik ben bereid om na te gaan of dit haalbaar is. Ik begrijp uw bezorgdheid als u zegt dat landbouwers daarop worden geattendeerd en particulieren niet. Ik zal nagaan of het mogelijk is om iets extra te doen.

Voor het opmaken van een pv doet u de suggestie om het signaal te geven dat het mag. Ik heb dat signaal al heel uitdrukkelijk aan onze diensten gegeven. Ik

vind dat men krachtdadig moet optreden wanneer men ziet dat er een aantal zaken gebeuren die niet kunnen. Ik begrijp ook niet goed waar het gerucht vandaan komt dat ze geen pv durven op te maken. Ik heb het ook al gehoord, maar het lijkt op stemmingmakerij. Toen ik er een jaar geleden over werd aangesproken, heb ik heel uitdrukkelijk aan de administrateur-generaal van het Agentschap voor Natuur en Bos gezegd dat er geen sprake van kan zijn en dat er wel moet worden opgetreden.

Collega Caron, laat ons eerst afwachten welke reactie wij formuleren op de ingebrekestelling. Ik ben het eens met wie vaststelt, onder meer ook collega Dochy, dat de rust is teruggekeerd en dat het op het terrein goed loopt. Het is jammer als daarmee opnieuw olie op het vuur zou worden gegoten in een discussie van twintig jaar die intussen is opgelost. Ik vraag me af welke goede zaak men daarmee wil dienen. Ik vraag me af of er wel goede intenties mee gepaard gaan. Misschien zeg ik het wel een beetje cru, maar ik spreek vanuit mijn buikgevoel. Ik heb soms het gevoel dat sommige mensen graag van de controverses leven, maar niet graag hebben dat er oplossingen zijn. Ik betreur dat ten zeerste.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

Bart Caron (Groen): Minister, de sterkste oplossing was een bescherming onder het Natuurdecreet geweest. Maar goed, u hebt het anders gedaan. Ik heb trouwens aangebracht dat er relatieve rust is op het terrein. Dank u. Ik heb me ook wel geïnformeerd voor die vraag.

Los daarvan – en ik wil niemand beschuldigen –, maar er is al die jaren één pv opgesteld voor een overtreding die geen enkel rechterlijk gevolg heeft gehad. Het gaat hier wel over tientallen overtredingen waar we weet van hebben. Ik wil geen oude koeien uit de gracht halen, maar ik wil er wel voor pleiten dat de handhaving en het toezicht in de toekomst gewoon secuur gebeurt. Ik pleit niet voor terreurniveau 4, maar toch voor meer dan één pv op zoveel jaren. Ik pleit er ook wel voor dat ANB en de administratie Landbouw elkaar vinden, want ik denk dat de expertise vooral bij de Inspectie Natuur en Bos zit en veel minder in de administratie Landbouw, die wat betreft de natuurlijke vegetaties – en daar gaat het toch over in de poldergraslanden – naar horen zeggen niet altijd over de gepaste competenties beschikt. Ik wil hen niet met de vinger wijzen, maar pleiten voor een goede en degelijke handhaving zodat de relatieve rust die er nu is, ook gehandhaafd blijft.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Ingrid Pira aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over samenwerking met de provincies rond de Vlaamse klimaatop – 1956 (2015-2016)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: Mevrouw Pira heeft het woord.

Ingrid Pira (Groen): Voorzitter, minister, collega's, ik had mijn vraag eerst ingediend bij minister Homans, maar voor de organisatie van de klimaatop, verwees men mij naar de minister van Leefmilieu.

Tijdens de klimaatop van 19 april 2016 gaf gedeputeerde Ludwig Vandenhove namens de vijf Vlaamse provincies een pleidooi voor meer interbestuurlijke samenwerking rond klimaat. De vijf Vlaamse provincies werken al jaren rond klimaat, duurzame ontwikkeling en biodiversiteit. Zo bijvoorbeeld ondertekenden in juni 2014 57 Vlaams-Brabantse gemeenten onder leiding van Luc Robijns en

later Tie Roefs, het Europees Burgemeestersconvenant. Het was de eerste keer in Europa dat zo'n grote groep gemeenten het Burgemeestersconvenant ondertekende. En het is duidelijk dat ook op andere plaatsen in Vlaanderen de provincies als regiobestuur een onmisbare motor geworden zijn voor het behalen van de gemeentelijke klimaatambities.

Nu Vlaanderen het Vlaamse beleid daarrond verder vorm wil geven, vragen de gedeputeerden Klimaat en Milieu aan de Vlaamse overheid om dat samen met hen te doen. Interbestuurlijke samenwerking is vanuit het standpunt van de Vlaamse provincies een grote uitdaging, maar biedt vooral veel kansen. Door een goede interbestuurlijke samenwerking kunnen de Vlaamse provincies een hefboom vormen voor het Vlaamse klimaatbeleid. Minister, u weet ook dat de realisatie van het klimaatbeleid vooral afhangt van het lokale bestuur.

Minister, erkent u de rol van de provincies als motor in het behalen van de gemeentelijke klimaatambities? Bent u bereid om op de vraag van de provincies in te gaan om het Vlaamse klimaatbeleid mee vorm te geven? Bent u bereid tot een interbestuurlijke samenwerking met de verschillende beleidsniveaus in Vlaanderen en/of een interbestuurlijk klimaatakkoord?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega Pira, ik geloof zeker in de provincies. Zij ondersteunen al heel veel jaren de gemeenten bij het voeren van een duurzaam lokaal milieu- en klimaatbeleid.

De pionier was eigenlijk de provincie Limburg. In 2011 nam de provincie het voortouw om het Burgemeestersconvenant in Vlaanderen bekend te maken. Het was de eerste provincie waarin alle gemeenten vrijwillig het Burgemeestersconvenant hebben ondertekend. Vier van de vijf provincies zijn intussen ook erkend als territoriaal coördinator. Ik ga dus absoluut akkoord dat de provincies en de gemeenten belangrijk zijn in het klimaatbeleid.

Er zijn ook andere actoren. Ik denk bijvoorbeeld aan de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) als trekker van het Vlaams Netwerk Burgemeestersconvenant. Zij hebben ook de pioniers bij elkaar gebracht, samen met intercommunales, om klimaatplannen op te maken.

Tijdens de Vlaamse klimaattop van 19 april is ook vaak aangegeven dat de provincies belangrijke facilitators zijn en stimulators van het klimaatbeleid.

Ik ga graag in op het verzoek van de provincies om het klimaatbeleid verder mee vorm te geven. In de verschillende rondetafels die worden georganiseerd, worden ook de provincies betrokken. Dat is dus in ieder geval ook gepland.

De voorzitter: Mevrouw Pira heeft het woord.

Ingrid Pira (Groen): Minister, ik dank u voor uw zeer duidelijk antwoord. Ik vraag me af of ik van de andere minister zo'n duidelijk antwoord zou hebben gekregen.

Hoe zult u dat concreet vormgeven? Misschien ging u wat te snel en heb ik het niet kunnen noteren. U zei dat u graag bereid bent om op het verzoek in te gaan om de provincies het klimaatbeleid mee vorm te laten geven. Hoe zult u dat concreet vormgeven? Kunt u daarover meer details geven?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mevrouw Pira, elk beleidsdomein organiseert rondetafels voor de verdere invulling van maatregelen in het klimaatbeleid. Ook de provincies worden daarop uitgenodigd.

De voorzitter: Mevrouw Pira heeft het woord.

Ingrid Pira (Groen): Dat volstaat.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Bart Dochy aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de oprichting van het stookolietankfonds – 1974 (2015-2016)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Dochy heeft het woord.

Bart Dochy (CD&V): Minister, het verwijderen van ondergrondse stookolietanks kan veel geld kosten, vooral wanneer een eventuele bijhorende vervuiling moet worden gesaneerd. Die kosten kunnen al snel oplopen tot enkele tienduizenden euro's. Bovendien is het gevaar van lekkende stookolietanks zeer problematisch voor het milieu. Aromatische koolwaterstoffen horen niet thuis in ons grondwater.

Bij een gebrek aan een stookolietankfonds hebben bepaalde intercommunales op eigen initiatief een tijdelijke tankslag georganiseerd. Ze hebben eigenlijk een soort van samenaankoop gedaan, waarbij de gezinnen konden intekenen om stookolietanks aan een groepstarief te verwijderen.

Een stookolietankfonds kan vele gezinnen besparen van de hoge saneringskosten die gepaard gaan met een lekkende stookolietank. Zowel in het federaal regeerakkoord als in het Vlaams regeerakkoord staat dat in samenwerking met de Federale Regering en de andere gewesten een stookolietankfonds zal worden opgericht. Voor de financiering van het fonds zou in eerste instantie gewerkt worden met resterende middelen uit het Bodemsaneringsfonds voor tankstations (BOFAS). Bovendien is bij BOFAS zeer veel deskundigheid aanwezig, die binnenkort dreigt weg te vloeien, omdat de taak van BOFAS ongeveer beëindigd is.

Het dossier werd tijdens deze legislatuur een aantal keer geagendeerd op de Uitgebreide Interministeriële Conferentie Leefmilieu (UICL). De ministeriële conferentie vroeg meermaals aan de Federale Regering om zo snel mogelijk een standpunt te bepalen.

Minister, wat is de stand van zaken? Heeft de Federale Regering inmiddels een standpunt ingenomen over de ontwerptekst?

Zijn er nog discussies gaande over technische aangelegenheden in de ontwerptekst?

Wat waren de resultaten van de laatste interministeriële conferentie hierover? Is er hierover eventueel nog een interministeriële conferentie gepland?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Dochy, dit dossier is hier jammer genoeg al geregeld de revue gepasseerd. Wij zitten vast op het federale niveau. Ik heb toen gezegd dat ik het opnieuw zou agenderen op de volgende Interministeriële Conferentie Leefmilieu. Dat is ook gebeurd, op 17 december 2015. Er is toen akte genomen van het feit dat men nog is kunnen starten omdat er nog geen federaal standpunt was voor de huidige ontwerptekst van samenwerkingsakkoord. Er is aan de Federale Regering gevraagd om snel een standpunt in te nemen.

Aangezien er nog steeds geen standpunt werd ingenomen door de Federale Regering, heb ik het dossier stookolietankfonds opnieuw geagendeerd, op 28 april.

Op de voorbereidende overlegvergadering werd er geen overeenstemming bereikt over een alternatief voorstel in geval er tegen midden dit jaar geen federaal standpunt zou zijn. De vertegenwoordigers van de federale ministers hebben bevestigd dat er binnenkort een standpunt zal worden ingenomen door de Federale Regering. Indien hier tegen eind mei geen zicht op is, zullen wij dit opnieuw op de volgende UICL bespreken. Belangrijk is dat we hiervoor de medewerking van de betrokken sectoren krijgen, zeker als we naar een intergewestelijk fonds of een andere oplossing zouden gaan.

Gelet op het ontbreken van een federaal standpunt is er geen verdere discussie gevoerd over technische aangelegenheden van de ontwerptekst. Dat is de stand van zaken.

Mijnheer Dochy, ik had ook gehoopt om u een ander antwoord te kunnen geven. Er zit een klein beetje beweging in, maar we zijn er zeker nog niet.

De voorzitter: De heer Dochy heeft het woord.

Bart Dochy (CD&V): Minister, misschien is het interessant om een tip van de sluier te lichten en te zeggen waar het schoentje eigenlijk knelt? Het is toch wel zeer eigenaardig dat er daarover zoveel problemen zijn op het federale niveau.

Ik wil graag wijzen op de gevaarlijke situatie waarin we zitten. De deskundigheid aanwezig bij BOFAS dreigt weg te vloeien wanneer er niet snel duidelijkheid komt over een toekomstperspectief voor deze mensen.

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

Hermes Sanctorum-Vandevoorde (Groen): Ik sluit graag aan bij de bezorgdheid van de heer Dochy. Het gaat soms echt over menselijke drama's: mensen die worden geconfronteerd met gigantische saneringskosten en niet kunnen verkopen. Dat zijn drama's.

We hebben het daar nu al jaren over in dit parlement. Oké, er is geen federaal standpunt. Maar met alle respect: het zijn toch dezelfde politieke partijen die het zowel op Vlaams als op federaal niveau voor het zeggen hebben? Inderdaad, waar knelt het schoentje? Ik begrijp er eerlijk gezegd niets van. Het is nu al twee jaar zo dat zowel op Vlaams als op federaal niveau dezelfde partijen de plak zwaaien. Wat kan er nu eigenlijk nog een reden zijn dat dit dossier geblokkeerd is? Leg het ons alstublieft uit. *(Opmerkingen)*

De voorzitter: De heer Nevens heeft het woord.

Bart Nevens (N-VA): Het is godgeklaagd. Er zijn middelen, er is kennis en toch slagen we er niet in om een project op te richten om die stookolietanks te saneren. Volgens mij is de strategie: als we lang genoeg wachten, verdwijnen die vanzelf. Dan roesten ze op en is het probleem misschien opgelost. Fout! Het is nodig om die tanks te saneren, op te vullen met zand, te reinigen om zo het milieu te vrijwaren van overlast en schade.

De vraag is: wat kan de reden zijn waarom we er op federaal niveau niet in slagen om een akkoord te bereiken? Waarschijnlijk is de reden dat er in Brussel en Wallonië geen stookolietanks zijn. Tja, daar stoken ze allemaal met een houtkachel. *(Opmerkingen van Bruno Tobback)*

Minister, kunnen we op Vlaams niveau niet zelf een initiatief nemen, los van BOFAS? Kunnen we in kaart brengen over hoeveel stookolietanks in Vlaanderen het gaat, zonder te wachten op het antwoord dat we eventueel zullen krijgen van de federale overheid? Het probleem wordt alleen maar erger en groter. De heer

Sanctorum zei het al: het is een probleem bij de verkoop van uw huis, ook wanneer je overschakelt op een andere brandstof of als je je tank moet vullen en ze is niet gekeurd. We moeten het dringend aanpakken. In het regeerakkoord staat dat we daarvan werk zullen maken.

Minister, kunnen we een overzicht krijgen om hoeveel tanks in Vlaanderen het gaat? Kunnen we een systeem op poten zetten dat is losgekoppeld van het federale initiatief waarop we al zo lang wachten?

De voorzitter: De heer Tobback heeft het woord.

Bruno Tobback (sp.a): Ik ben op een bepaald punt een aanhanger van minister Homans: het is hoog tijd dat de Vlaamse Regering de verantwoordelijkheden bij zichzelf zoekt, in plaats van alles wat misgaat op iemand anders te steken.

Ik denk verder niet dat het ligt aan het feit dat Brusselaars zich massaal met houtkachels verwarmen, collega, want dan zouden we dat al iets meer hebben gemerkt dan vandaag het geval is.

Het is wel duidelijk dat de Federale Regering in dezen dringend nood heeft aan een duw in de rug om hier sneller werk van te maken. Want inderdaad, de gevolgen voor nogal wat private wooneigenaars worden stilaan groter. Als het horror-beeld dat sommigen hier schetsten, zich inderdaad waarmaakt, namelijk dat de tanks op de duur vanzelf verdwijnen – wat ze ook wel zullen doen –, dan verdwijnt alles wat er nog in zit, mee in de grond. Dat geeft ons dan nieuwe problemen.

Minister, is er momenteel overleg lopende met de federale overheid om dit te versnellen? Zo niet, zijn er manieren waarop u, bijvoorbeeld via prefinanciering, een duw in de rug kunt geven, Vlaamse woningeigenaars wat kansen kunt geven en dan met de Federale Regering overleggen op welke manier zij achteraf, desnoods retroactief, haar verantwoordelijkheid neemt? Aanslepen is in dezen toch niet per se de beste piste.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Ik wil een en ander duidelijk stellen.

Mijnheer Tobback, het heeft weinig zin om er een politiek spel van te maken. De vorige Federale Regering, waarvan u zelf deel uitmaakte, heeft dit dossier ook niet kunnen oplossen. Zo simpel zal het dus wel niet zijn. *(Opmerkingen van Bruno Tobback)*

Neen, wij hebben toen ook verantwoordelijkheid genomen. Mocht het allemaal zo simpel zijn, was het al opgelost.

Waar knelt het schoentje? Het is niet altijd zo duidelijk. Maar naar mijn aanvoelen is dit een communautaire discussie.

Het klopt natuurlijk dat er scenario's op tafel liggen waarbij we zeggen: als het echt niet lukt en het op federaal niveau blijft vastzitten, dan doen we het op Vlaams niveau.

We hebben een overzicht van waarover het gaat en wat dat financieel inhoudt. Mijnheer Nevens, de conclusie is dat het onbetaalbaar is om het alleen vanuit Vlaanderen te doen. Op federaal niveau is er een pot met geld en middelen die we daarvoor kunnen aanwenden. Dat is de afweging die we moeten maken. We kunnen zeggen: 'Foert, laat het geld op federaal niveau maar in de pot zitten, we zorgen zelf voor een systeem.' Voor dat systeem hebben we dan wel veel middelen nodig. Ik vraag me af of dit dan wel zou worden gesteund door uw partij. Het kost gigantisch veel geld. Daar knelt natuurlijk het schoentje.

We willen dat wel heel graag alleen op het Vlaamse niveau doen en ervoor zorgen dat we de middelen in die pot niet nodig hebben, maar dan zal er ook een zware financiële consequentie aan gekoppeld zijn. Het cynische is dat er federale middelen zijn waarvan we kunnen gebruikmaken. We zien telkens dat het wat beweegt op federaal niveau. Op federaal niveau zegt men dat een oplossing nakend is. We hopen dat het op die manier zal worden opgelost. Het is inderdaad een afweging die we op een bepaald moment op politiek niveau moeten maken.

De voorzitter: De heer Dochy heeft het woord.

Bart Dochy (CD&V): Minister, uw inspanningen worden heel duidelijk kamerbreed geapprecieerd, waarvoor dank. *(Gelach)*

We wensen u veel succes en hopen op een oplossing op korte termijn, zodat de mensen die met zulke problemen worden geconfronteerd, kunnen worden bijgestaan door zeer deskundige mensen en ook kunnen gebruikmaken van de financiële hulp.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.